

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Obchodná fakulta

Evidenčné číslo: 166000/B/2012/0722505374

EURÓPSKE SPOLOČNOSTI

Bakalárska práca

Bratislava 2012

Zuzana Hrčková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

Obchodná fakulta

EURÓPSKE SPOLOČNOSTI

Bakalárska práca

Študijný program: Zahraničnoobchodné podnikanie

Študijný odbor: 6262 – Obchodné podnikanie

Školiace pracovisko: Katedra obchodného práva

Školiteľ: Mgr. Milan Borodovčák

Bratislava 2012

Zuzana Hrčková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

ABSTRAKT

HRČKOVÁ, Zuzana: *Európske spoločnosti*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra obchodného práva. – Mgr. Milan Borodovčák. – Bratislava: OF, 2012, 54 s.

Cieľom záverečnej práce je priblíženie koncepcie európskej spoločnosti ako novej právnej formy obchodnej spoločnosti. Práca je rozdelená do piatich kapitol. Prvá kapitola je venovaná stručnej charakteristike obchodných spoločností podľa slovenského právneho poriadku ako aj nadnárodných právnych foriem podnikania.

V ďalšej časti charakterizujeme spoločnú obchodnú politiku členských krajín Európskej únie a podrobnejšie rozoberáme Európsku akciovú spoločnosť a jednotlivé súčasti tejto obchodnej spoločnosti.

Záverečná kapitola sa zaoberá právnymi normami upravujúcimi obe formy obchodných spoločností a následnou komparáciou európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Poukážeme na najväčšie výhody ale aj nevýhody, ktoré nadnárodná forma obchodnej spoločnosti podnikateľom prináša.

Výsledkom riešenia danej problematiky je priblíženie konceptu európskej akciovej spoločnosti ako novej formy podnikania.

Kľúčové slová: obchodné spoločnosti, európska akciová spoločnosť, právna úprava, Európska únia

ABSTRACT

HRČKOVÁ, Zuzana: *Societas Europaea* – Economic university in Bratislava (EU), Faculty of Commerce (FC), Department of commercial law. – Final work manager: Mgr. Milan Borodovčák. – Bratislava FC EU, 2011, 54 s.

The aim of the thesis is to bring the concept of Societas Europaea as a new legal form of business company. The thesis is divided into five chapters. The first chapter is devoted to a brief characterization of business companies under Slovak law and transnational legal form of business.

The next section describes the common trade policy of EU member countries and also we discuss more details about Societas Europaea and the various components of this company.

The final chapter deals with the legal standards governing both forms of companies and the subsequent comparison of the Societas Europaea and joint stock companies under national law. We will show the biggest advantages and disadvantages too, which this form of multinational company brings.

The result of solving the issue is to bring the concept of the Societas Europaea as a new form of business.

Key words: commercial companies, societas europea, legislation, The European Union,

.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ	10
1.1 Obchodné spoločnosti podľa slovenského a európskeho práva v súčasnosti	10
1.2 Druhy obchodných spoločností	11
1.2.1 Verejná obchodná spoločnosť.....	11
1.2.2 Komanditná spoločnosť	12
1.2.3 Akciová spoločnosť	12
1.2.4 Spoločnosť s ručením obmedzeným.....	13
1.2.5 Európske zoskupenie hospodárskych záujmov.....	14
1.2.6 Európske družstvo.....	15
1.2.7 Európska spoločnosť	16
1.3 Spoločná obchodná politika členských krajín EÚ	17
1.4 Európska akciová spoločnosť	19
1.4.1 Poslanie európskej spoločnosti	20
1.4.2 Podmienky a motívy vzniku európskej spoločnosti	21
1.4.3 Sídlo Európskej spoločnosti a jeho premiestnenie	21
1.4.4 Orgány európskej spoločnosti.....	22
1.4.5 Založenie európskej spoločnosti	25
2. Cieľ práce	27
3. Metodika práce a metódy skúmania	28
3.1 Spôsob získania údajov a ich zdroje	28
3.2 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov	28
4. Výsledky práce	30
4.1 Postavenie obchodných spoločností v právnom systéme	30
4.1.1 Nariadenie o SE	31
4.1.2 Smernica	31
4.1.3 Stanovy	32
4.1.4 Právo členského štátu.....	32
4.1.5 Obchodný zákonník	33
4.2 Komparácia európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho práva.....	33

4.2.1 Založenie obchodnej spoločnosti.....	33
4.2.2 Vznik obchodnej spoločnosti.....	35
4.2.3 Názov obchodnej spoločnosti	35
4.2.4 Základné imanie obchodnej spoločnosti, akcie a iné cenné papiere.....	35
4.2.5 Sídlo obchodnej spoločnosti a jeho premiestnenie	36
4.2.6 Organizácia obchodnej spoločnosti	37
4.2.7 Zrušenie a zánik obchodnej spoločnosti	40
4.3 Výhody a nedostatky SE zistené komparáciou európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho práva.....	41
4.3.1 Výhody SE.....	41
4.3.2 Nedostatky SE.....	43
4.4 Priblíženie koncepcie európskej akciovej spoločnosti ako novej formy podnikania	45
5. Diskusia.....	47
ZÁVER	49
Zoznam bibliografických odkazov	51

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

SE	Európska spoločnosť
SCE	Európske družstvo
SR	Slovenská republika
ČR	Česká republika
EÚ	Európska spoločnosť
WTO	World Trade Organisatin, Svetová obchodná organizácia

ÚVOD

Jeden z najväčších úspechov Európskej únie je vytvorenie spoločného vnútorného trhu, ktorý zabezpečuje voľný pohyb ľudí, tovarov, služieb a kapitálu. Po odstránení vnútroštátnych hraníc a prekážok v obchodovaní vznikol ekonomický priestor, umožňujúci vykonávať podnikateľskú činnosť za rovnakých podmienok vo všetkých členských štátoch Európskej únie. Tieto slobody sú určené najmä pre podniky, ktoré sú vo väčšine prípadov organizované ako obchodné spoločnosti.

Slovenská republika sa stala členom tohto vnútorného trhu vstupom do Európskej Únie 1. mája 2004. Zároveň sa objavili nové možnosti vo vykonávaní podnikateľskej činnosti ako aj nové formy podnikania. V súčasnosti je na Slovensku možné začať podnikateľ založením verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti, akciovej spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným. Okrem týchto známych foriem podnikania majú slovenskí podnikatelia možnosť založiť tiež niektorú z nadnárodných právnych foriem obchodných spoločností ako Európsku akciovú spoločnosť, Európsku súkromnú spoločnosť alebo Európske družstvo.

Európska akciová spoločnosť je kapitálovou spoločnosťou a určená je najmä podnikateľským subjektom, ktoré vykonávajú svoju činnosť na medzinárodnej úrovni. Okrem jednotnej právnej úpravy vo všetkých členských štátoch Európskej Únie prináša podnikateľom mnoho ďalších výhod. Dôležitým faktorom pri voľbe tohto typu obchodnej spoločnosti je tiež medzinárodná zrozumiteľnosť a prestíž, ktorú táto právna forma podnikateľom poskytuje.

Práca je rozdelená do piatich kapitol. V prvej kapitole stručne charakterizujeme formy obchodných spoločností podľa slovenského právneho poriadku ako aj nadnárodné právne formy podnikania. Zaoberáme sa tiež spoločnou obchodnou politikou členských krajín Európskej únie. Zvyšok kapitoly je venovaný Európskej akciovej spoločnosti, kde podrobnejšie rozoberáme jednotlivé súčasti tejto obchodnej spoločnosti.

Druhú kapitolu tvorí cieľ práce. Okrem hlavného cieľa sme si určili aj parciálne ciele. Sú východiskom pre dosiahnutie hlavného cieľa a pomôžu nám hlavný cieľ lepšie pochopiť.

Tretou kapitolou je metodika práce a metódy skúmania. V záverečnej práci používame všeobecné ako aj špeciálne metódy. Dôležité bolo použitie párovej dvojice analýza-syntéza a tiež metód indukcia a dedukcia. V štvrtej časti práce používame špeciálnu metódu komparácie, ktorá je dôležitá z hľadiska naplnenia cieľa práce.

Štvrtú kapitolu tvoria výsledky práce. V tejto časti si vytýčime právne normy upravujúce obe formy obchodných spoločností a následne prevedieme komparáciu európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Na základe zistení určíme najväčšie výhody ale aj nevýhody, ktoré nadnárodná forma obchodnej spoločnosti podnikateľom ponúka a priblížime koncept európskej akciovej spoločnosti ako nadnárodnej formy podnikania.

Poslednú, piatu kapitolu našej práce tvorí diskusia. Táto kapitola zahŕňa diskusiu o zistených skutočnostiach z predchádzajúcej časti ako aj prognózu pre oba typy akciových spoločností.

1. SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Po vstupe Slovenskej republiky do EÚ sa podnikateľom otvorili nové možnosti podnikania, ktoré im umožňujú rozšírenie obchodných aktivít aj za hranice domovskej krajiny. Môžu si podobne ako spoločnosti z iných členských štátov zvoliť niektorú z nových právnych foriem podnikateľskej činnosti ku ktorým zaraďujeme Európske zoskupenie hospodárskych záujmov, Európsku spoločnosť a Európske družstvo. Primárne sú regulované nariadeniami Európskeho spoločenstva, sekundárne, aj keď z väčšej časti sú upravované národnými právnymi normami posudzovanými vo vzájomnej prepojenosti s nariadeniami ES. Medzi ďalšie právne formy obchodných spoločností, prostredníctvom ktorých je možné na Slovensku podnikat' patrí verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť, akciová spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným.

1.1 Obchodné spoločnosti podľa slovenského a európskeho práva v súčasnosti

Obchodné spoločnosti sú v zmysle platnej právnej úpravy právnickými osobami založenými s cieľom podnikania. Na základe ustanovení zákona č. 513/1991 Zb. obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „obchodný zákonník“) rozoznávame štyri formy obchodných spoločností, ku ktorým zaraďujeme verejnú obchodnú spoločnosť, komanditnú spoločnosť, akciovú spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným. Spoločnosť s ručením obmedzeným a akciová spoločnosť môžu byť založené aj za iným účelom ako je podnikanie, čiže nie na dosahovanie zisku, ak to osobitný zákon nezakazuje.

Obchodná spoločnosť je združením dvoch alebo viacerých osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť pod spoločným názvom, zakladá sa spoločenskou zmluvou a vzniká dňom, ku ktorému bola zapísaná do obchodného registra. K zániku spoločnosti dochádza výmazom z obchodného registra, čomu predchádza zrušenie spoločnosti likvidáciou alebo bez likvidácie.

Medzi právnické osoby založené podľa práva Európskych spoločenstiev začleňujeme Európske zoskupenie hospodárskych záujmov, Európsku spoločnosť a Európske družstvo.

1.2 Druhy obchodných spoločností

Veľký význam má pri podnikateľskej činnosti otázka ručenia za záväzky spoločnosti. Zo samej povahy obchodných spoločností vyplýva aj rozsah ručenia spoločníkov, na základe ktorého delíme obchodné spoločnosti na osobné a kapitálové spoločnosti. Takéto členenie nevychádza priamo zo zákona ale z teórie obchodného práva.¹

Osobné spoločnosti sú charakteristické tým, že sa v nich vyžaduje osobná účasť spoločníkov na vykonávaní podnikateľskej činnosti, avšak nie sú potrebné kapitálové vklady spoločníkov. Medzi takéto spoločnosti zaradujeme verejnú obchodnú spoločnosť a komanditnú spoločnosť.

V kapitálových spoločnostiach musia ich spoločníci vložiť do podnikania určitý kapitálový vklad, nemusia sa však podieľať na obchodnom vedení spoločnosti ale môžu na tento úkon splnomocniť úplne iné osoby. K týmto spoločnostiam patria akciová spoločnosť a spoločnosť s ručením obmedzeným.

1.2.1 Verejná obchodná spoločnosť

Verejnú obchodnú spoločnosť (v.o.s.) môžeme na základe obchodného zákonníka charakterizovať ako spoločnosť, v ktorej podnikajú pod spoločným obchodným menom aspoň dve osoby (fyzické alebo právnické) a ručia za záväzky spoločnosti spoločne a nerozdielne celým svojím majetkom.

Štatutárnym orgánom v.o.s. je každý zo spoločníkov čo znamená, že podľa vzájomne dohodnutých pravidiel má oprávnenie podieľať sa na obchodnom vedení

¹ KUBÍČEK P. - MAMOJKA M. - PATAKYOVÁ M. 2010. *Obchodné právo*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2010. 390 s. ISBN 80-7160-225-5

spoločnosti každý z nich. Vzhľadom na spoločné a nerozdielne ručenie si spoločníci vo v.o.s. delia zisk rovným dielom, pokiaľ sa v spoločenskej zmluve nedohodli inak.

1.2.2 Komanditná spoločnosť

Pre komanditnú spoločnosť (k.s.) je charakteristická existencia dvoch druhov spoločníkov, a to komanditistov a komplementárov. Komplementári sú oprávnení na obchodné vedenie spoločnosti a konajú v jej mene. Za záväzky spoločnosti ručia spoločne a nerozdielne celým svojím majetkom. Ich postavenie je podobné ako postavenie spoločníkov vo v.o.s.

Komanditisti nie sú oprávnení konať v mene spoločnosti, rozhodujú len v otázkach zmeny spoločenskej zmluvy a niektorých ďalších otázkach netýkajúcich sa obchodného vedenia. Za záväzky spoločnosti ručia obmedzene, do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri (minimálna výška vkladu každého z nich je 250€). Ich postavenie je podobné ako u spoločníkov s.r.o.²

1.2.3 Akciová spoločnosť

Akciová spoločnosť (a.s.) je považovaná za kapitálovú obchodnú spoločnosť, ktorá si povinne vytvára základné imanie. Výška základného imania je zapisovaná do obchodného registra a tvorí ju súčet menovitých hodnôt akcií emitovaných spoločnosťou. Výška základného imania spoločnosti musí byť aspoň 25000€. Akciová spoločnosť zodpovedá za svoje záväzky celým svojim majetkom, avšak akcionári za záväzky spoločnosti počas jej trvania neručia.

Obchodnú spoločnosť môžu na základe uzavretia zakladateľskej zmluvy založiť dvaja alebo viacerí zakladatelia. V prípade, že spoločnosť zakladá iba jeden zakladateľ, musí ním byť právnická osoba a zakladateľská zmluva je nahradená zakladateľskou listinou.

² KUBÍČEK P. - MAMOJKA M. - PATAKYOVÁ M. 2010. *Obchodné právo*. 1.vyd. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2010. 390 s. ISBN 80-7160-225-5

Najvyšším orgánom a.s. je valné zhromaždenie, ktoré rozhoduje o akýchkoľvek otázkach týkajúcich sa chodu a fungovania spoločnosti. Koná sa minimálne raz ročne a akcionár sa na ňom môže zúčastniť osobne, prípadne na základe písomného splnomocnenia. Predstavenstvo je štatutárnym orgánom a.s. a orgán, ktorý volí členom predstavenstva volí aj jeho predsedu. Po zvolení sa stáva najvyšším riadiacim pracovníkom akciovej spoločnosti. Najvyšším kontrolným orgánom je dozorná rada.³

1.2.4 Spoločnosť s ručením obmedzeným

Ak budeme vychádzať z definícií obchodného zákonníka, môžeme charakterizovať spoločnosť s ručením obmedzeným (s.r.o.) ako kapitálovú spoločnosť, ktorá môže byť založená jednou osobou na základe zakladateľskej listiny, maximálne však 50 spoločníkmi. V tomto prípade zakladateľskú listinu nahrádza spoločenská zmluva. Výška základného imania musí byť minimálne vo výške 5000€, pričom hodnota vkladu spoločníka musí dosahovať výšku aspoň 750€. Za záväzky spoločnosti ručia spoločníci len do výšky nesplateného základného imania, resp. do výšky svojho vkladu.

Podobne ako pri a.s. je valné zhromaždenie najvyšším orgánom spoločnosti. Je zvolávané konateľom alebo konateľmi minimálne raz do roka a robí rozhodnutia v otázkach týkajúcich sa fungovania a chodu spoločnosti. V závislosti od toho, či sa ustanoví jeden alebo viacerí konatelia, môže byť štatutárny orgán s.r.o. individuálny alebo kolektívny. Konatelia sú menovaní valným zhromaždením a môžu byť nimi iba fyzické osoby spôsobilé na právne úkony. Dozorná rada je fakultatívnym orgánom spoločnosti a zriaďuje sa iba v prípade, že tak určuje spoločenská zmluva. Zo zákona táto povinnosť spoločnosti nevyplýva.

³ KUBÍČEK P. - MAMOJKA M. - PATAKYOVÁ M. 2010. *Obchodné právo*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2010, 390 s. ISBN 80-7160-225-5

Právnické osoby založené podľa práva Európskych spoločenstiev

1.2.5 Európske zoskupenie hospodárskych záujmov

Hlavným zmyslom Európskeho zoskupenia hospodárskych záujmov (ďalej len zoskupenie) je udržiavanie a podporovanie vzťahov medzi podnikateľmi v rozličných členských štátoch EÚ. Hoci nie je obchodnou spoločnosťou, spoločnostiam ako aj fyzickým osobám umožňuje spájať sa a registrovať sa v ktorejkoľvek členskej krajine ako právnická osoba, pričom pri vykonávaní podnikateľskej činnosti nie je obmedzovaná štátnymi hranicami členských krajín.

Hlavným účelom spoločenstva nie je dosahovanie zisku, ale uľahčenie a rozvíjanie hospodárskej činnosti svojich členov a prehlbovanie ich vzájomnej spolupráce. Zoskupenie sa zakladá uzatvorením zakladateľskej zmluvy, založiť ho môžu právnické ako aj fyzické osoby a pri založení nie je potrebné vytvoriť základné imanie.

Výhody zoskupenia sú najmä v podpore vzájomnej spolupráce medzi podnikateľmi v rámci celej únie, flexibilita v otázkach financovania ako aj v jednoduchej štruktúre riadenia a konania prostredníctvom konateľov.⁴

Na druhej strane nesie so sebou členstvo v zoskupení aj určité nevýhody ako ručenie členov za záväzky zoskupenia celým svojím majetkom alebo že zoskupenie sa nemôže stať členom iného zoskupenia. Za nevýhodu sa považuje tiež skutočnosť, že nemôže získať peňažné prostriedky na svoju činnosť od verejnosti. V súčasnosti môžeme vidieť najväčšie uplatnenie zoskupenia v oblastiach výskumu a vývoja, potravinárstva, kinematografie, konzultačných službách a pod.⁵

⁴UPJS, 2006, Európske zoskupenie hospodárskych záujmov. [online].2006, [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete: www.pravo.upjs.sk/files/750032aff2060eca3034221b46d99645.doc.

⁵ ČAVOJSKÝ, P. 2004. Európske zoskupenie hospodárskych záujmov (niektoré aspekty právnej úpravy). Právny obzor, 87, 2004, č. 4, s. 334 – 346.

1.2.6 Európske družstvo

Európske družstvo (ďalej len „SCE“) je považované za nadnárodnú európsku obdobu národnej právnej formy družstva a je najmladšou nadnárodnou formou podnikania. Podnikateľom umožňuje vykonávať ich podnikateľskú činnosť naprieč celým európskym hospodárskym priestorom. Jeho právnú úpravu zabezpečuje Nariadenie Rady (ES) č. 1435/2003 z 22. júla 2003 o stanovách Európskeho družstva (SCE), (ďalej len Nariadenie o SCE), doplnené smernicou Rady 2003/72/ES o účasti zamestnancov na riadení SCE (ďalej len „smernica o SCE“) a účinnosť nadobudnú 18.8.2006. Ako je uvedené v preambule Nariadenia o SCE, jeho hlavným cieľom je uspokojovanie potrieb svojich členov a rozvoj ich hospodárskej alebo sociálnej činnosti a to najmä uzatváraním zmlúv na dodávky tovarov a služieb, alebo zmlúv na výkon prác, ktoré európske družstvo vykonáva alebo zabezpečuje.

Sídlo SCE sa musí nachádzať na území toho istého členského štátu spoločenstva, v ktorom má ústredie. Za ústredie je považované miesto, z ktorého sa riadi činnosť družstva. Zákon umožňuje premiestnenie sídla SCE z jedného členského štátu do druhého bez toho, aby bolo potrebné zrušenie alebo likvidácia sídla v pôvodnom členskom štáte únie a následné založenie a vznik nového sídla v inom členskom štáte únie prostredníctvom zápisu do obchodného registra členského štátu.

SCE je subjekt kapitálového charakteru a povinne vytvára základné imanie. Jeho minimálna výška musí byť aspoň 30 000€ a vyjadruje sa v národnej mene. Delí sa na členské vklady a v prípade, že v stanovách nie je určené inak, každý člen európskeho družstva ručí iba do výšky členského vkladu, na ktorého splatenie sa zaviazal.⁶

Podľa čl. 2 ods. 1 Nariadenia o SCE môže byť SCE založené 5 spôsobmi:⁷

- piatimi alebo viacerými fyzickými osobami s bydliskom v aspoň dvoch členských štátoch,
- piatimi alebo viacerými fyzickými osobami a obchodnými spoločnosťami alebo družstvami v zmysle čl. 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a iných

⁶SEMANČÍKOVÁ, G. Európske družstvo. [online]. 2009, [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete: http://www.aks.sk/?SID=c43cfbcb905df5cee938939b4c2bdcd9&mid=3&pid=538&l=42&showMenuDiv=su_bmenu_3_2&linkID=Eur%F3pske%20dru%9Estvo

⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 1435/2003 z 22. júla 2003 o stanovách Európskeho družstva (SCE), čl. 2

právnických osôb upravených verejným alebo súkromným právom, založenými podľa práva členského štátu, s bydliskom alebo sídlom v aspoň dvoch rôznych členských štátoch alebo upravených právom aspoň dvoch členských štátov,

- obchodnými spoločnosťami alebo družstvami v zmysle čl. 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a inými právnickými osobami, ktoré sa spravujú verejným alebo súkromným právom, založenými podľa práva členského štátu, ktoré sa spravujú právom aspoň dvoch členských štátov,
- zlúčením alebo splynutím družstiev založených podľa práva členského štátu so sídlami a ústrediami v Spoločenstve za predpokladu, že aspoň dve z nich sa spravujú právom rôznych členských štátov (na fúziu družstiev sa nevzťahuje tretia obchodná smernica
- zmenou právnej formy družstva založeného podľa práva členského štátu, ktoré má sídlo a ústredie na území Spoločenstva, ak malo aspoň dva roky organizačnú zložku alebo dcérsku spoločnosť, ktorá sa spravovala právom iného členského štátu.

Zakladatelia družstva si môžu vybrať medzi dvomi možnosťami riadenia družstva, a to medzi monistickou a dualistickou štruktúrou správy a riadenia. Pre monistický systém je charakteristický iba jediný správny orgán, ktorý vykonáva riadiace aj dozorné funkcie a tým je správna rada. V dualistickom systéme predstavuje riadiaci orgán predstavenstvo a ako dozorný orgán slúži komisia. Zápis SCE do obchodného registra podobne ako aj jeho výmaz sú povinne uverejňované v Úradnom vestníku EÚ.⁸

1.2.7 Európska spoločnosť

Európska spoločnosť (ďalej len SE), je prestížna a moderná právna forma podnikania, ktorej hlavným poslaním je uľahčiť voľný pohyb kapitálu v rámci celej Európskej únie ako aj zjednotiť právne normy obchodných spoločností. Využíva pozitíva jednotného európskeho priestoru a podnikateľom ponúka mnoho mimoriadnych výhod.

⁸ DTLEGAL, 2009. Európske družstvo ako forma podnikania.[online].2009, [citované 2012-02-05].Dostupné na internete:http://www.aks.sk/?SID=c43cfbc905df5cee938939b4c2bdcd9&mid=3&pid=538&l=42&showMenuDiv=submenu_3_2&linkID=Eur%F3pske%20dru%9Estvo

Základom právnej úpravy SE je nariadenie Rady ES č. 2157/2001 z dňa 8.októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE) (ďalej len nariadenie o SE), doplnené o Smernicou Rady č.2001/86/ES z 8. októbra 2001 ktorou sa dopĺňujú stanovy európskej spoločnosti s ohľadom na zapojenie zamestnancov (ďalej len smernica). Slovenská právna úprava nadväzujúca na právo ES je obsiahnutá v zákone č. 562/2004 Z.z. o európskej spoločnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o SE“).

Dôvodom vzniku SE bolo najmä vytvorenie právnej formy, ktorá by naplno využívala výhody vyplývajúce z existencie vnútorného trhu a umožnila podnikat' európskym spoločnostiam na takej úrovni, aby mohli konkurovať veľkým americkým a japonským korporáciám.⁹

Od bežne používaných právnych foriem obchodných spoločností má SE niekoľko odlišností. Tým najväčším rozdielom je, že spoločnosť si môže zriadiť svoje sídlo v ktorejkoľvek členskej krajine EÚ a lebo tiež presun sídla spoločnosti v rámci celej EÚ bez potreby zrušenia spoločnosti likvidáciou. Európsky podnikatelia si taktiež môžu voľiť medzi monistickým a dualistickým systémom riadenia.

Je známa pod latinským názvom Societas Europaea a medzinárodnou skratkou „SE“. SE je obdobou akciovej spoločnosti, ktorá je primárne regulovaná právom Európskeho spoločenstva a sekundárne Slovenskou právnou úpravou nadväzujúcou na právo Spoločenstva.¹⁰

1.3 Spoločná obchodná politika členských krajín EÚ

Vnútorný trh je považovaný za jeden z najväčších úspechov EÚ. Postupne sa odstraňovali obmedzenia v obchodovaní, čo malo za následok zvyšovanie životnej úrovne v členských krajinách. Po vstupe do Európskej únie sa Slovenská republika stala súčasťou

⁹ Hodál P., Alexander J. 2005.Evropské právo obchodních společností.Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

¹⁰ Dvořák, T. 2005. *Akciová společnost a Evropská akciová společnost*. 1. vyd. Praha : ASPI, a. s., 2005, 524 s.ISBN 80-7357-120-X

jednotného vnútorného trhu a vo vzťahu k tretím krajinám začala uplatňovať spoločnú obchodnú politiku.¹¹

Spoločná obchodná politika EÚ spadá výlučne pod právomoci Európskych spoločenstiev a jej legislatívnym základom sú články 206 a 207 Lisabonskej zmluvy. Tieto články boli upresnené Amsterdamskou zmluvou a neskôr Zmluvou z Nice. Zmluva z Nice nadobudla svoju platnosť 1. 2. 2003.

Z dôvodu Rozšírenia medzinárodného obchodu sa stala spoločná obchodná politika členských štátov jednou z najdôležitejších oblastí politiky EÚ. Zakladá sa na jednotných zásadách, hlavne v oblasti colných sadzieb, uzatváraní colných a obchodných dohôd, zjednocovaní liberalizačných opatrení, ako aj opatrení na ochranu obchodu, napr. v prípade dumpingu alebo subvencovania.

Vykonávateľom spoločnej obchodnej politiky je Rada EÚ, ktorej úlohou je oficiálne uzatváranie dohôd v rámci spoločnej obchodnej politiky. Návrhy na vykonávanie spoločnej obchodnej politiky jej predkladá Európska komisia, ktorá je iniciátorom spoločnej obchodnej politiky. Pri uzatváraní dohôd s jedným alebo viacerými štátmi alebo medzinárodnými organizáciami, vyjednáva Komisia v mene EÚ.

Dôležitú úlohu zohráva Výbor 133 - poradný výbor Rady EÚ pre vonkajšie vzťahy. Slúži ako konzultačný orgán pre Komisiu a na jeho zasadnutiach sa zúčastňujú národní experti jednotlivých členských krajín EÚ. Týmto spôsobom môžu jednotlivé členské krajiny EÚ vyjadriť svoje stanoviská k prerokovávanej problematike a ovplyvniť tak smerovanie spoločnej obchodnej politiky EÚ. Zostavenie Výboru zabezpečuje rada ministrov.¹²

Najdôležitejšou inštitúciou svetového obchodu je WTO (Svetová obchodná organizácia). Jej cieľom je podporiť rast blahobytu a životnej úrovne v jednotlivých členských krajinách ako aj slobodný a transparentný medzinárodný obchod. Zaoberá sa otázkami duševného vlastníctva, antidumpingu a subvencie, obchodom so službami, priemyselným tovarom a poľnohospodárskymi výrobkami ako aj pravidlami týkajúcimi sa

¹¹ EPLATFORM, Spoločná obchodná politika, Dostupné na internete: <http://www.eplato.eu/sk/infocenter/0002/0010/>

¹² EUROINFO, Spoločná obchodná politika, Dostupné na internete: <http://www.euroinfo.gov.sk/spolocna-obchodna-politika-eu/>

pôvodu tovaru a ďalšími oblastami, ktoré súvisia s medzinárodným obchodom. Členovia WTO sú povinný dodržiavať princípy, postupy a záväzky platné v tejto organizácii a prostredníctvom podmienok, ktoré stanovuje sa môžu brániť pred nekalými obchodnými praktikami ako je dumping.¹³

1.4 Európska akciová spoločnosť

Myšlienka vytvorenia obchodnej spoločnosti v rámci európskych spoločenstiev siaha až do začiatku šesťdesiatych rokov. Túto myšlienku predniesol C. Thibierg na 59. Národnom kongrese notárov, ktorý sa konal v roku 1959 vo Francúzskom Tours. V tejto krajine získala myšlienka značnú podporu a práve francúzska vláda iniciovala v Komisii ES jednanie o budúcej Európskej spoločnosti. Rade ministrov a členským štátom ES predložila rozsiahly dokument¹⁴ a ďalším krokom bolo v roku 1966 vypracovanie prvého neoficiálneho návrhu nariadenia. Táto práca bola podrobená istým úpravám a následne v roku 1970 získala charakter oficiálneho návrhu. Návrh predpokladal povinnú dvojstupňovú štruktúru SE, niektoré spolurozhodovacie práva, úroveň zastúpenia zamestnancov ako aj možnosť uzatvárať kolektívne zmluvy o pracovných podmienkach v SE. Revidované znenie návrhu z roku 1975 bolo zasiahnuté značným množstvom pozmeňovacích návrhov a po určitej dobe začalo byť jasné, že členské štáty nie sú ochotné ustúpiť od zo svojich požiadaviek. Ako uvádza Dvořák: „Výsledkom toho nakoniec bolo, že sa Komisia pokúsila ísť prednostne cestou harmonizácie akciového práva cestou smerníc, pretože návrh nariadenia bol dlho politicky neakceptovateľný.“¹⁵ V roku 1989 bol dokončený nový dokument, v ktorom bola po prvý krát legislatíva SE rozdelená na nariadenia a smernice, spoločnosti mali na výber medzi monistickou a dualistickou štruktúrou a v prípade, že by rokovania medzi manažmentom a zamestnancami zlyhali, konečné rozhodnutie bude na vedení. V roku 1991 prešiel návrh opäť značnými zmenami a v roku 1993 boli práce na nariadení opäť zastavené. Otázka nevyhnutnosti európskej formy obchodnej spoločnosti bola nastolená opäť v roku 1995, kedy bola zdôraznená

¹³ MHSR, Základné ciele a princípy spoločnej obchodnej politiky, Dostupné na internete: <http://www.economy.gov.sk/zakladne-informacie/135833s>

¹⁴ Dvořák, T. 2005. *Akciová společnost a Evropská akciová společnost*. Praha : ASPI, a. s., 2005. 524 s., ISBN 80-7357-120-X

¹⁵ Dvořák, T. 2005. *Akciová společnost a Evropská akciová společnost*. Praha : ASPI, a. s., 2005. s. 6, ISBN 80-7357-120-X

potreba vzniku nového typu právnickej osoby na komunitárnom základe. Účinok tohto dokumentu bol posilnený aj závermi expertnej, tzv. Davignovej skupiny a vyvolal ďalšie jednanie v Rade. Ani v tejto dobe však nebol návrh prijatý, pretože sa nepodarilo získať súhlas Španielska. Prelom nastal až v roku 2000 na konferencii v Nice, kedy došlo k zmene nesúhlasného stanoviska Španielska. Nasledovalo rýchle prijatie nariadenia Rady (ES) č. 2157/2001 z 8 októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti ako aj smernice a formálnu platnosť dosiahli oba predpisy 8.11.2001. Členské štáty museli vykonať implementovať smernicu do októbra 2004, avšak podarilo sa to iba deviatim krajinám. Vo väčšine krajín bolo meškanie spôsobené zdanlivým nedostatkom informácií o problematike. V roku 2007 bolo zaregistrovaných okolo 70 SE v rôznych členských krajinách, v roku 2010 to už bolo viac ako 500 aktívnych SE.¹⁶

1.4.1 Poslanie európskej spoločnosti

Vstupom Slovenska do EÚ došlo k zmenám v ekonomike, ktoré znamenali aj zmeny vo vykonávaní podnikateľskej činnosti. Slovensko sa stalo členom jednotného trhu a vo vzťahu k tretím krajinám začalo uplatňovať obchodnú politiku Únie.

SE ako nová forma podnikania zohráva dôležitú úlohu aj v otázkach spoločného trhu EÚ. Medzi najdôležitejšie úlohy, ktoré SE pre tento trh spĺňa môžeme zaradiť zvyšovanie kvality podnikateľského prostredia, vytvára podmienky, ktoré umožňujú zamestnancom zúčastňovať sa na riadení, ochraňuje menšinových akcionárov a veriteľov a harmonizuje jednotlivé systémy riadenia spoločností v EÚ.

Jej hlavným poslaním je najmä uľahčiť voľný pohyb kapitálu v rámci celého trhu EÚ ako aj zjednotenie právnych foriem obchodných spoločností.¹⁷

¹⁶ WORKER, History of the European Company statute (ECS), Dostupné na internete: <http://www.worker-participation.eu/European-Company/History>

¹⁷ MÁZIKOVÁ, K. a kol. 2011. Význam európskej spoločnosti pre spoločný trh a nevyhnutnosť harmonizácie účtovníctva v rámci krajín EÚ. [online]. 2011. [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete: <http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/UVT/Vyznam-Europskej-spolocnosti.pdf>

1.4.2 Podmienky a motívy vzniku európskej spoločnosti

Hlavnou podmienkou vzniku SE je jej zápis do obchodného registra podľa osobitného zákona. K návrhu na zápis musia byť predložené aj dokumenty, ktoré preukazujú splnenie ustanovení smernice Rady č.2001/86/ES z 8. októbra 2001, ktorou sa dopĺňujú stanovy SE. Tieto dokumenty sa týkajú účasti zamestnancov v spoločnostiach, ktoré vytvárajú európsku spoločnosť. Podľa národného práva členského štátu je nutné, aby bol zápis ako aj výmaz z registra zverejnený v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev najneskôr do mesiaca po zápise.

Medzi najväčšie motívy, ktoré môžu viesť k založeniu tejto formy obchodnej spoločnosti je možnosť výberu členskej krajiny, v ktorej bude mať spoločnosť svoje sídlo a z neho vyplývajúci výber najvhodnejšieho daňového systému v rámci EÚ. Ďalším motívom môže byť úspora nákladov na riadenie pri tzv. monistickom systéme riadenia a v neposlednom rade aj prestíž a imidž, ktorú táto právna forma podnikania so sebou prináša.

1.4.3 Sídlo Európskej spoločnosti a jeho premiestnenie

V stanovách je určené, že sídlo spoločnosti musí byť miesto, kde je jeho skutočné operačné stredisko, čiže kde sa nachádza ústredie spoločnosti. Táto skutočnosť je upravená nariadením o SE, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa hospodárska jednotka podnikateľa zhodovala s jeho právnou jednotkou. Na základe čl. 64 nariadenia o SE, SE ktorá má sídlo a ústredie v rôznych štátoch, musí byť členským štátom sídla európskej spoločnosti sankcionovaná uložením povinnosti napraviť daný stav, ktorý ak nenapraví, musí štát sankcionovať opatreniami vedúcimi k zrušeniu spoločnosti likvidáciou.

Jednou z najväčších predností európskej spoločnosti je možnosť premiestnenia sídla spoločnosti do ktoréhokoľvek iného štátu EÚ. Zmena sídla spoločnosti zo sebou prináša aj zmenu právnej príslušnosti tejto spoločnosti. Dôvody, ktoré vedú k tejto zmene môžu byť rôzne. Mnoho európskych spoločností pristupuje k zmene sídla najmä z dôvodu

výberu vhodného právneho systému a zmeny daňového systému do tej krajiny EÚ, v ktorej je najnižšie daňové zaťaženie.¹⁸

Z dôvodu premiestnenia sídla spoločnosti sa vypracováva Projekt premiestnenia sídla, ktorý je uverejnený v Zbierke listín a v Obchodnom vestníku. Najskôr dva mesiace od zverejnenia projektu musí byť schválený valným zhromaždením akcionárov. Počas tohto procesu je nutné rátať s administratívnymi nákladmi ako aj s prekážkami zo strany úradov, spôsobené nedostatkom skúseností s takýmto typom úkonov. Ak je spoločnosť súčasťou súdneho alebo daňového konania, sídlo spoločnosti nebude možné premiestniť. Je nutné, aby spoločnosť, ktorá sa rozhodne preložiť svoje sídlo o tom uverejnila oznámenie spolu s informáciou o novej registrácii. Riadiaci orgán má taktiež povinnosť pripraviť správu, v ktorej vysvetľuje ekonomické a právne hľadiská preloženia ako aj dôsledky, ktoré budú mať vplyv na spoločníkov, veriteľov a zamestnancov.¹⁹

Zmena sídla spoločnosti so sebou prináša možnosť zmeny právneho režimu spoločnosti avšak pri zachovaní si identity právnickej osoby. Týmto spôsobom je realizovaná sloboda usádzania na úrovni sekundárneho práva Spoločenstva. Spoločnosť nie je nutné rušiť ani znovuzakladať.

1.4.4 Orgány európskej spoločnosti

Nariadenie o SE upravuje štruktúru európskej spoločnosti a to konkrétne v článkoch 38-60. Na základe tohto nariadenia má SE nasledujúce orgány ku ktorým patrí: valné zhromaždenie akcionárov a dozorný orgán (dozorná rada) a riadiaci orgán (predstavenstvo) – ak ide o dvojstupňový systém riadenia alebo správny orgán ak hovoríme o jednostupňovom systéme.

¹⁸ MÁZIKOVÁ, K. a kol. 2011. Význam európskej spoločnosti pre spoločný trh a nevyhnutnosť harmonizácie účtovníctva v rámci krajín EÚ. [online]. 2011. [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete: <http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/UVT/Vyznam-Europskej-spolocnosti.pdf>

¹⁹ Hodál P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

Výber daného systému riadenia si európska spoločnosť zakotvuje v stanovách. V prípade, že právo krajiny v ktorej sa nachádza sídlo SE jeden zo systémov riadenia nepovoľuje, nemá spoločnosť na výber.

V prípade valného zhromaždenia sa ustanovenia nariadenia o SE veľmi neodlišujú od tuzemského práva. Väčšina týchto ustanovení sa odvoláva priamo na národnú úpravu. Nachádzajú sa tu však aj ustanovenia, ktoré platia špeciálne pre SE.

Základná pôsobnosť valného zhromaždenia SE definuje nariadenie o SE čl. 52 a 53 nasledovne: Valné zhromaždenie rozhoduje o veciach, v ktorých má výlučnú právomoc vyplývajúcu z tohto nariadenia alebo právnej úpravy členského štátu, v ktorom má SE sídlo. Okrem toho valné zhromaždenie rozhoduje vo veciach, v ktorých je právomoc zverená valnému zhromaždeniu akciovej spoločnosti, ktorá sa spravuje právom členského štátu, v ktorom má sídlo, na základe práva tohto členského štátu alebo stanov SE v súlade s týmto právom.

Priebeh valného zhromaždenia je potom upravený v čl. 53 nariadenia o SE, kde je priamy odkaz na národné normy. „Bez toho aby boli dotknuté pravidlá stanovené v tomto oddieli, riadi sa organizácia, priebeh valného zhromaždenia a hlasovanie právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na akciové spoločnosti v členskom štáte, v ktorom sa nachádza sídlo SE.“

Ako je uvedené vyššie, nariadenie o SE rozoznáva dva systémy riadenia spoločnosti, a to dualistický a monistický. Rozhodnutie, ktorou vnútornou štruktúrou sa bude spoločnosť spravovať je výlučne na zakladateľoch, ktorý si volia formu, ktorá je pre nich výhodnejšia.

1.4.4.1 Dualistický (dvojstupňový) systém riadenia a správy SE

Tento systém riadenia je upravený v ustanoveniach čl. 39-42 nariadenia o SE a charakteristický je najmä pre nemecké krajiny. Členov predstavenstva tu volí a odvoláva dozorná rada, ale v slovenskej právnej úprave patrí táto kompetencia valnému zhromaždeniu spoločnosti, ak stanovy neurčia inak.

Charakteristika predstavenstva v dualistickom systéme je totožná s charakteristikou v našom právnom poriadku. Ako je uvedené v obchodnom zákonníku, predstavenstvo je teda štatutárny a riadiaci orgán, ktorý zabezpečuje obchodné vedenie spoločnosti. Nariadenie o SE a slovenská právna úprava sa ďalej zhodujú aj vo vzťahoch medzi predstavenstvom a dozornou radou.

Dozorná rada má podľa nariadenia o SE iba kontrolnú funkciu, riadenie spoločnosti dozornou radou je nariadením o SE vyslovene zakázané. Rovnako ako v našej právnej úprave je dozorná rada oprávnená požadovať všetky informácie, ktoré potrebuje na vykonávanie svojej kontrolnej funkcie.

Toto právo však nepatrí jednotlivým členom ale dozornej rade ako celku. V slovenskej právnej úprave je však stanovené, že každý člen dozornej rady má právo požadovať informácie, a to bez súhlasu dozornej rady. Členovia dozornej rady sú volení valným zhromaždením, čím sa prakticky vylučuje pôsobnosť obchodného zákonníka.

Nášmu právnomu poriadku je tento model riadenia SE veľmi blízky. Vzhľadom na to, že drobné rozdiely sa dajú väčšinou prispôbiť slovenskej právnej úprave a teda úprave obsiahnutej v obchodnom zákonníku, tento model riadenia by mal lepšie vyhovovať európskym spoločnostiam pôsobiacim v slovenskom podnikateľskom sektore.²⁰

1.4.4.2 Monistický (jednostupňový) model riadenia

Nariadenie o SE predpokladá, že monistický model riadenia bude upravovaný najmä právnou úpravou jednotlivých štátov, a preto je jeho právna úprava v podaní nariadenia o SE veľmi strohá. Tento model riadenia je v slovenskej právnej úprave upravený v zákone o SE.

V monistickom systéme riadenia bude vykonávať správna rada aj dozorné funkcie, čiže kompetencie, ktoré v dualistickom systéme zastáva dozorná rada. Z toho logicky

²⁰ GOLIAN, J. 2005. Spôsoby založenia a organizačná štruktúra európskej akciovej spoločnosti. In *I. Virtuální konference 2005: Inovačný procesy ve světě a ich vplyv na evropskou integraci* [online]. Kunovice: Evropský polytechnický institut, s.r.o., 2005, s.47-53. ISBN 80–7314–075-6

vyplýva, že správna rada v monistickom systéme riadenia má širšie pôsobenie ako predstavenstvo v dualistickom systéme. Správna rada koná v mene spoločnosti, riadi činnosť spoločnosti a taktiež jej podnikateľské aktivity. V mene spoločnosti je oprávnení konať každý člen správnej rady, pokiaľ nie je v stanovách určené inak.

V mene spoločnosti koná jeden alebo viacerí riaditelia, ktorí sú volení a odvolávaní správnou radou. Výkonným riaditeľom sa môže stať aj člen správnej rady ale iba v prípade, že aj po tomto zvolení bude väčšina členov správnej rady osobami, ktoré nie sú výkonnými riaditeľmi.

Jedným zo špecifických prvkov SE v porovnaní so slovenskou a.s. je participácia zamestnancov na riadení spoločnosti. Zamestnanci môžu voliť a byť volení do orgánov SE a prostredníctvom svojho zástupcu alebo ustanoveného výboru môžu pôsobiť na rozhodovanie orgánov SE. Táto účasť zamestnancov na riadení sa však dá ľahko upraviť v predpisoch spoločnosti a ich právo na informácie a účasť zvoleného zástupcu na valnom zhromaždení sa dá zmenšiť na minimum.

1.4.5 Založenie európskej spoločnosti

Všeobecne sa založenie SE riadi právom vzťahujúcim sa na akciové spoločnosti v členskej krajine, v ktorom má SE svoje sídlo. Konkrétne spôsoby založenia SE sú uvedené v čl.2 nariadenia o SE. Právna úprava SE je značne flexibilná ale v prípade problematiky založenia SE je skôr striktnej povahy. Ponúka však relatívne dostatok možností, ktorými je možné SE založiť.

V zásade platí, že SE možno založiť len v rámci reorganizácie existujúcich foriem podnikania, pričom sa vyžaduje, aby ich pôsobenie vykazovalo určitý nadnárodný prvok. Tu je potrebné zdôrazniť, že SE nemožno založiť sukcesívnym spôsobom a až na výnimku ju nemožno založiť ani simultánnym spôsobom, t.j. nemožno ju založiť tzv. na zelenej lúke (upísaním akcií, nakoľko ide o právnu formu pre veľké podniky).²¹

²¹ Dvořák, T. 2005. Akciová společnost a Evropská společnost, ASPI, Praha 2005. s. 102. ISBN

Spôsoby založenia SE sú nasledovné:

- 1.) Prvý zo spôsobov založenia SE je fúzia jednej alebo viacerých akciových, prípadne už existujúcich európskych spoločností. V prípade dvoch alebo viacerých akciových spoločností, ktoré pochádzajú z rôznych členských štátov, ukončia fúziu spojením alebo splynutím a nástupníckou organizáciou sa stáva európska spoločnosť. Ak ide o fúziu, musia sa aspoň dve zakladajúce spoločnosti spravovať odlišným právom. Spoločnosti musia ďalej spĺňať ešte podmienky, že sú založené podľa práva členského štátu EÚ, sú riadené z členského štátu a majú tu tiež zapísané sídlo.
- 2.) Druhý spôsob, akým je možné založiť SE je formou holdingovej spoločnosti vo forme európskej spoločnosti aspoň dvomi kapitálovými spoločnosťami vrátane európskej spoločnosti. Akcionári dvoch alebo viacerých a.s., alebo spoločností s.r.o., ktorý držia najmenej 50% hlasovacích práv v týchto spoločnostiach, vložia tieto podiely do novej SE výmenou za jej akcie. Týmto spôsobom sa tak európska spoločnosť stane materskou spoločnosťou zakladateľských spoločností.
- 3.) Ďalším spôsobom je založenie dcérskej európskej spoločnosti viacerými právnickými osobami, ku ktorým zaradujeme všetky obchodné spoločnosti, nielen kapitálové, družstvá a iné právnické osoby verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových, alebo jednou európskou spoločnosťou.
- 4.) Štvrtou možnosťou je premena akciovej spoločnosti na európsku spoločnosť. Akciová spoločnosť musí byť založená podľa práva niektorého z členských štátov a musí mať minimálne po dobu dvoch rokov dcérsku spoločnosť v inom členskom štáte.
- 5.) Posledným spôsobom založenia SE je prostredníctvom dcérskej spoločnosti už existujúcej SE.

Vzhľadom na zdĺhavý a komplikovaný proces je v súčasnosti najjednoduchším spôsobom založenia európskej spoločnosti jej kúpa vo forme rady-made, čo znamená ako predzaloženú spoločnosť, ktorá nikdy nepodnikala.

2. Cieľ práce

Základným cieľom práce je priblížiť koncepciu európskej akciovej spoločnosti ako novej formy podnikania. Na dosiahnutie hlavného cieľa je potrebné najprv splnenie čiastkových cieľov, ktoré mu predchádzajú.

Prvým z nich je vytýčenie a priblíženie právnych noriem, ktorými sú obe právne formy obchodných spoločností regulované.

Ďalším čiastkovým cieľom je komparácia európskej formy akciovej spoločnosti s akciovou spoločnosťou podľa vnútroštátneho práva prostredníctvom právnych noriem, ktoré sú súčasťou predchádzajúceho parciálneho cieľa. V tejto časti poukážeme na základné odlišnosti porovnávaných právnych foriem obchodných spoločností.

Posledným z čiastkových cieľov je poukázanie na najväčšie výhody a naopak aj negatívne stránky, ktoré európska akciová spoločnosť podnikateľom prináša.

Na základe splnenia čiastkových cieľov priblížime koncepciu európskej akciovej spoločnosti ako novej formy podnikania a vyhodnotíme pre aké podnikateľské subjekty je táto právna forma určená.

3. Metodika práce a metody skúmania

Objektom nášho skúmania sú dve formy obchodných spoločností.

Akciová spoločnosť je kapitálová obchodná spoločnosť upravená Obchodným zákonníkom. Povinne si vytvára základné imanie a jeho výška je zapisovaná do obchodného registra. Tvorí ju súčet menovitých hodnôt akcií emitovaných spoločnosťou. Je jednou z právnych foriem obchodných spoločností, ktorými je možné podnikat' v Slovenskej republike.

Európska akciová spoločnosť je považovaná za obdobu akciovej spoločnosti a patrí medzi nadnárodné právne formy podnikania. Základné imanie je rozdelené na akcie bez osobného ručenia spoločníkov. Podnikateľským subjektom umožňuje vykonávanie ich činnosti bez obmedzení, vyplývajúcich z existencie štátnych hraníc a rozdielnych právnych úprav obchodných spoločností.

3.1 Spôsob získania údajov a ich zdroje

Písaniu záverečnej práce predchádzal zber informácií a ich následná analýza a selekcia. Bolo nutné sa dobre oboznámiť s danou problematikou, pričom sme využívali predovšetkým sekundárne zdroje knižného a internetového pôvodu. Poznatky sme čerpali z domácej a zahraničnej literatúry, vedeckých zborníkov a k lepšiemu pochopeniu problematiky prispeli tiež elektronické články z odborných časopisov a odborné semináre.

3.2 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Téma záverečnej práce – Európske spoločnosti – je téma z oblasti obchodného práva. Právnu vedu radíme k humanitným vedám a využíva teoretické metódy všeobecné, ako aj špeciálne.

Pri písaní záverečnej práce sme zo **všeobecných teoretických metód** využili najviac induktívno-deduktívnu metódu ako aj párovú dvojicu metód – analýzu a syntézu.

Indukciou rozumieme zovšeobecňovanie, teda ak postupujeme od osobitných faktov k všeobecným tvrdeniam. Dedukcia je jej opakom. Pri analýze rozčleňujeme zložitú skutočnosť na jednotlivé prvky, pričom syntéza predstavuje opačný proces. Pri nej dochádza k zjednoteniu jednotlivých častí do jedného celku.

Zo **špeciálnych teoretických metód** sme použili najmä metódu komparácie a to predovšetkým vo štvrtej kapitole, kde porovnávame európsku akciovú spoločnosť s akciovou spoločnosťou založenou podľa vnútroštátneho práva. Cieľom je zistiť spoločné znaky a odlišnosti a následne určiť pozitíva ale aj negatíva, ktoré táto nadnárodná forma obchodnej spoločnosti ponúka.

Ďalšou z použitých metód je exegéza, charakteristická najmä pre právnu dogmatiku. Ide o analýzu právnych predpisov a ich návrhov a vyžaduje časté odkazy na samotný predpis.

K metódam, použitým v tejto práci patrí tiež zovšeobecňovanie, parafrázovanie, čiže voľný výklad rovnakého obsahu ale inými slovami a aplikácia, ktorou myslíme uplatnenie poznatkov v praxi.

4. Výsledky práce

SE ako nadnárodná právna forma obchodnej spoločnosti je ešte stále relatívne neznámou veličinou, vzbudzujúcou rešpekt zo strany podnikateľských subjektov. Aj to je jeden z dôvodov, prečo je cieľom tejto práce priblíženie koncepcie SE ako novej formy podnikania a vytýčenie cieľových skupín, ktorým je určená.

4.1 Postavenie obchodných spoločností v právnom systéme

V štáte, v ktorom má SE sídlo bude považovaná za klasickú akciovú spoločnosť ale s tým rozdielom, že sa na ňu budú aplikovať niektoré normy iným spôsobom. Právny systém iného členského štátu ju bude považovať za zahraničnú spoločnosť. Hlavnou zásadou postavenia SE vo vnútroštátnom práve je zákaz diskriminácie, teda že *„s každou SE sa v každom členskom štáte musí zaobchádzať ako s klasickou akciovou spoločnosťou založenou podľa práva štátu v ktorom má sídlo.“*²²

Úpravu SE zabezpečuje niekoľko právnych prameňov. Sú nimi nariadenie Rady ES č. 2157/2001 z dňa 8.októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE) (ďalej len „nariadenie o SE“), doplnené o Smernicou Rady č.2001/86/ES z 8. októbra 2001 ktorou sa dopĺňujú stanovy európskej spoločnosti o zapojení zamestnancov (ďalej len „smernica“), stanovy a nakoniec právo členského štátu v ktorom má SE sídlo. Článok 9 nariadenia o SE ustanovuje hierarchiu prameňov práva pri ich aplikácii na SE nasledovne:

SE sa spravuje

- a) týmto nariadením,
- b) v prípadoch výslovne uvedených v tomto nariadení ustanoveniami svojich stanov, alebo
- c) v prípadoch neupravených týmto nariadením alebo v prípadoch čiastočnej úpravy vo veciach neupravených týmto nariadením:
- i) ustanoveniami právnych predpisov prijatých členskými štátmi pri

²² Nariadenie Rady ES č. 2157/2001 z dňa 8.októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE), čl. 10 odst. 5 preambuly

vykonávaní opatrení spoločenstva týkajúcich sa výslovne SE,
ii) ustanoveniami právnych predpisov členských štátov uplatniteľných
na akciovú spoločnosť založenú podľa práva členského
štátu, v ktorom má SE sídlo,
iii) ustanoveniami jej stanov za rovnakých podmienok ako v prípade
akciovej spoločnosti založenej podľa práva členského štátu,
v ktorom má SE sídlo.

4.1.1 Nariadenie o SE

Pochádza z prameňa sekundárneho práva Európskych spoločenstiev a vytvára nadnárodnú formu obchodných spoločností, ktorá je upravovaná národným aj komunitárnym právom. Považujeme ju za základ úpravy SE, má priamy účinok a prednosť pred vnútroštátnym právom.

Upravuje najmä otázky týkajúce sa vzniku SE , jej organizačnej štruktúry, postavenie SE, niektoré otázky týkajúce sa účtovníctva a zániku SE. Nariadenie nezasahuje do oblastí ako dane, duševné vlastníctvo, hospodárska súťaž a zánik SE. Ak nastane situácia, že úprava v nariadení a vnútroštátna úprava sa zhodujú, aplikuje sa vždy nariadenie.²³

4.1.2 Smernica

Smernica o zapojení zamestnancov ustanovuje spôsoby zapojenia zamestnancov do záležitostí SE.

Národný zákonodarca je povinný smernicu transformovať vhodnými prostriedkami do vnútroštátneho práva. Nemá priamy účinok a nadobúda ho iba v prípade, že nebola implementovaná v stanovenom termíne. Tento termín pre implementáciu uplynul 8. októbra 2004.

²³ Hodál P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

4.1.3 Stanovy

Pre každú akciovú spoločnosť sú stanovy základným dokumentom záväzným pre všetky orgány spoločnosti, vrátane valného zhromaždenia.²⁴ Upresňujú jej základné majetkové pomery, vnútornú organizačnú štruktúru a vzťah akcionárov k spoločnosti. Vzhľadom na svoj charakter stoja stanovy medzi nariadením a vnútroštátnym právom.

Pre SE sú stanovy významné v dvoch rovinách:

- *ako rozhodnutie o otázkach, ktoré stanovám zveruje výslovne nariadenie,*
- *ako výraz autonómie spoločnosti podľa vnútroštátneho práva.*

Ustanovenia stanov, ktoré boli prijaté na základe autonómneho postavenia nariadenia majú pred vnútroštátnymi právnymi predpismi prednosť. Môžeme to poukázať na príklade monistickej štruktúry riadenia SE ustanovenú stanovami platnú aj v prípade, že právny systém štátu príslušnú úpravu nevydá.

*Pre ustanovenia stanov prijatých na základe vnútroštátneho práva v SR aj ČR platí, že stanovy sa nemôžu odchyľovať od ustanovení zákona, ktoré to nepripúšťajú, môžu sa však upraviť otázky, ktoré v zákone upravené nie sú, pokiaľ tento postup zákonná úprava nevylučuje.*²⁵

4.1.4 Právo členského štátu

Vnútroštátne právo, ktoré sa aplikuje na jednotlivé akciové spoločnosti so sídlom v štáte, v ktorom má SE sídlo je po nariadení najvýznamnejším právnym rámcom pre SE. Aplikujú sa dve úrovne tohto práva a to zvlášť predpisy vydané špeciálne pre SE a bežné akciové právo.²⁶

²⁴ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J., a kol. Kurs obchodního práva. Právnícké osoby jako podnikatelé, 3. vyd, Praha: C.H. Beck, 2001, 275 s. ISBN 80-7179-391-4

²⁵ ELIÁŠ, K. et. al. 2004. Kurs obchodního práva. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 604 s. ISBN 80-7179-854-1

²⁶ Hodál P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

4.1.4.1 Zvláštné akciové právo pre SE

Prostredníctvom noriem obsiahnutých v nariadení o SE jednotlivé štáty musia alebo môžu upravovať určité záležitosti špeciálne pre SE. Vytvoriť samostatné akciové právo pre SE im však nariadenie neumožňuje. Členské štáty tak môžu naviazať pomerne neúplnú úpravu SE na ich domáce právo pre klasické akciové spoločnosti. Všetky vydané predpisy však musia byť v súlade s harmonizáciou, ktorá v Spoločenstve prebehla. Slovenská právna úprava nadväzujúca na právo ES je obsiahnutá v zákone č. 562/2004 Z.z. o európskej spoločnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „Zákon o SE“).

4.1.4.2 Aplikácia klasického akciového práva

Klasické akciové právo bude aplikované v prípade, že niektoré záležitosti týkajúce sa SE nie sú upravené nariadením a ani zvláštnym právom vydaným pre SE štátom, v ktorom má sídlo. Pri aplikácii práva pre klasické akciové spoločnosti však treba vždy preskúmať, či nedochádza k nepriamej diskriminácii nadnárodnej právnej formy obchodnej spoločnosti voči klasickým a.s.

4.1.5 Obchodný zákonník

V SR sa obchodné spoločnosti riadia zákonom č.513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „obchodný zákonník“), ktorý upravuje postavenie podnikateľa, obchodno-záväzkové vzťahy a vzťahy ktoré súvisia s podnikaním.

4.2 Komparácia európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho práva

4.2.1 Založenie obchodnej spoločnosti

Na základe obchodného zákonníka môže akciovú spoločnosť založiť jeden zakladateľ, ak je právnickou osobou a spoločnosť je založená na základe zakladateľskej listiny. Spoločnosť môžu založiť aj fyzické osoby, v tom prípade však musia byť dvaja

a viacerí zakladatelia a spoločnosť zakladajú uzavretím zakladateľskej zmluvy. Zakladateľská zmluva aj zakladateľská listina musí byť vyhotovená vo forme notárskej zápisnice. Ak sa zakladatelia spoločnosti dohodnú, že splatia celé základné imanie aspoň v minimálnej výške, môžu uskutočniť založenie spoločnosti bez výzvy na upisovanie akcií. S výzvou na upisovanie akcií možno spoločnosť založiť v prípade, že zakladatelia celé základné imanie nesplatia ale zabezpečia na základe uverejnenej výzvy na upisovanie akcií vytvorenie základného imania od tretích osôb.

Na druhej strane, SE nemôže byť založená fyzickými osobami na základe upísania akcií. SE môžu založiť iba právnické osoby a v niektorých prípadoch dokonca iba akciové spoločnosti. „*Taktiež špecifické sú spôsoby založenia SE, ktoré sú porovnateľné skôr s premenami obchodných spoločností v národnom práve ako s úpravou ich založenia.*“²⁷ Spôsoby, ktorými možno SE založiť sú prostredníctvom fúzií akciových spoločností, vytvorením spoločnej holdingovej spoločnosti, založením dcérskej SE viacerými právnickými osobami alebo zmenou právnej formy a.s. na SE.

Jednou zo základných podmienok pre založenie SE stanovenou nariadením o SE je rôzna národnosť zakladateľov.²⁸ Pri fúzii je táto podmienka splnená vtedy, ak sú aspoň dve zakladateľské spoločnosti podriadené inému právu, pri holdingovej a dcérskej spoločnosti postačí, pokiaľ aspoň dve zo zakladajúcich spoločností majú alebo mali viac ako dva roky dcérsku spoločnosť podriadenú právu iného členského štátu, alebo organizačnú zložku v inom členskom štáte.

Na základe nariadenia musí mať SE sídlo ako aj hlavnú správu v niektorom z členských štátov Spoločenstva. Ako uvádza obchodný zákonník, v SR a podobne aj v ČR sa môže za určitých podmienok na založení SE, ktorá má v týchto štátoch sídlo, podieľať aj obchodná spoločnosť, ktorá má svoje ústredie mimo EÚ alebo iného zmluvného štátu Európskeho hospodárskeho spoločenstva.

²⁷ Hodál P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, s 151. ISBN 80-7201-520-6

²⁸ Nariadenie Rady ES č. 2157/2001 z dňa 8.októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE), čl. 2

4.2.2 Vznik obchodnej spoločnosti

Ako je uvedené v obchodnom zákonníku, a.s. ako právny subjekt vzniká dňom zápisu do obchodného registra príslušného súdu. Tento zápis sa zverejňuje v Obchodnom vestníku. Návrh na zápis spoločnosti do obchodného registra podáva predstavenstvo a podpisujú ho všetci jeho členovia. K návrhu je potrebné priložiť aj prílohy, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými predpismi.

Podmienky vzniku SE sú v SR aj ČR totožné s podmienkami vzniku klasickej a.s., keďže SE sa riadi národným právom štátu, v ktorom má sídlo. Okrem štandardných podmienok ktoré musí splniť, je vznik SE podmienený uzavretím dohody o zapojení zamestnancov.

Nariadenie o SE o tom pojednáva nasledovne: *SE nesmie byť zapísaná, pokiaľ nie je uzavretá dohoda o spôsoboch účasti zamestnancov na riadení podľa čl. 4 smernice alebo nebolo prijaté rozhodnutie podľa článku 3 ods. 6 smernice alebo lehota na vyjednávanie podľa článku 5 tejto smernice uplynula bez uzavretia dohody.*²⁹

4.2.3 Názov obchodnej spoločnosti

Ako je uvedené v obchodnom zákonníku, obchodné meno akciovej spoločnosti musí obsahovať označenie „akciová spoločnosť“ alebo skratku „akc. spol.“ alebo „a.s.“. Pokiaľ ide o akciovú spoločnosť európskeho typu, v nariadení o SE je uvedené, že musí používať označenie „európska akciová spoločnosť“ alebo skratku „SE“, pred firmou alebo za firmou SE a používať ju môžu vo svojom názve iba firmy SE. Uvedená skratka je odvodená z jej latinského názvu „societas europaea“.

4.2.4 Základné imanie obchodnej spoločnosti, akcie a iné cenné papiere

Základné imanie akciovej spoločnosti je podľa obchodného zákonníka rozvrhnuté na určitý počet akcií a určitou menovitou hodnotou. Za porušenie svojich záväzkov

²⁹ Nariadenie Rady ES č. 2157/2001 z dňa 8.októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE), čl. 12 ods. 2

zodpovedá obchodná spoločnosť celým svojim majetkom a akcionári ručia za záväzky spoločnosti len do výšky nominálnej hodnoty vlastnených akcií. Výška základného imania a.s. je stanovená na 25 000€.

Ako je stanovené v nariadení o SE, základné imanie SE je vyjadrené v eurách. Existuje tu však výnimka podľa čl. 67 nariadenia kde sa SE so sídlom v danom členskom štáte môže v otázke meny, v ktorej má byť vyjadrené základné imanie, podriaďovať rovnakým zákonným ustanoveniam ako v prípade akciových spoločností, ktoré sa spravujú právnymi predpismi tohto štátu. Základné imanie spoločnosti musí byť rozdelené na akcie a každý zo spoločníkov zodpovedá len do výšky svojho podielu. Výška základného imania je minimálne 120 000€.

Ostatné otázky týkajúce sa akcií a iných cenných papierov sa budú riadiť rovnakým právom, ako v prípade klasickej a.s.

4.2.5 Sídlo obchodnej spoločnosti a jeho premiestnenie

Podľa obchodného zákonníka je sídlom obchodnej spoločnosti adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom alebo živnostenskom registri alebo v inej evidencii, pričom právnická alebo fyzická osoba musí preukázať vlastnícke alebo užívacie právo k nehnuteľnosti alebo jej časti ako sídla.

SR a podobne aj ČR nezasahuje do vnútorných záležitostí cudzej spoločnosti vzhľadom na to, že uznávajú teóriu založenia, ktorá hovorí, že právne pomery spoločnosti sa riadia právom štátu, v ktorom bola spoločnosť založená, a teda v ktorom je zapísaná. To znamená, že všetky otázky týkajúce sa práva obchodných spoločností, právnej subjektivity ako aj spôsobilosti na právne úkony sa riadi právom štátu, v ktorom bola spoločnosť založená.³⁰

Pokiaľ ide o premiestnenie hlavnej správy domácich spoločností do iného členského štátu, v SR to umožnil obchodný zákonník novelou platbou od 1.10.2004.

³⁰ Hodál P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

Hlavnú správu môže spoločnosť umiestniť kdekoľvek na svete, na území SR sa musí nachádzať iba zapísané sídlo spoločnosti. Premiestnenie zapísaného sídla domácej spoločnosti do zahraničia alebo naopak v súčasnosti obchodný zákonník v SR ani v ČR nepovoľuje. Existuje tu však možnosť premiestnenia sídla právnickej osoby na územie SR alebo ČR v prípade, že je to stanovené komunitárnym právom.

Čo sa týka SE, problematiku sídla upravuje nariadenie čl. 7 v ktorom stojí, že sídlo SE a ústredie spoločnosti sa musia nachádzať v tom istom členskom štáte spoločenstva. Členský štát môže uložiť povinnosť SE zapísanej do obchodného zákonníka na jeho území mať svoje ústredie aj sídlo na rovnakom mieste. Vzhľadom na zákaz diskriminácie však nemôže členský štát klásť na SE väčšie nároky ako na iné spoločnosti založené podľa vnútroštátneho práva. V prípade, že dôjde k porušeniu nariadenia v čl. 7, tento stav napraviť nariadenie v čl. 64, na základe ktorého sa stanoví sankcia za účelom donútenia SE, aby uviedla svoje postavenie do súladu s čl. 7 nariadenia. SE sa na základe výzvy súdu môže rozhodnúť, ktorú formu nápravy zvolí. Príslušným orgánom na toto riadenie bude v SR aj ČR registrovaný súd a opravným prostriedkom bude odvolanie.

4.2.6 Organizácia obchodnej spoločnosti

V SR sa pri klasických akciových spoločnostiach používa dualistický systém správy a riadenia, kde sa rozoznáva dozorný a riadiaci orgán. Pri slovenských a.s. je to predstavenstvo a dozorná rada. Predstavenstvo je štatutárny orgán spoločnosti, koná v jej mene a riadi jej činnosť. Rozhoduje o všetkých záležitostiach spoločnosti a v mene spoločnosti je oprávnený konať každý člen predstavenstva, ak nie je uvedené inak. Dozornej rade predkladá minimálne raz ročne informácie o predpokladanom vývoji spoločnosti z hľadiska financií, majetku a výnosov zásadných zámeroch obchodného vedenia spoločnosti na budúce obdobie, ako aj o predpokladaných zámeroch obchodného vedenia spoločnosti na nasledujúce obdobie. Povinnosť predstavenstva je tiež bezodkladne informovať dozornú radu o všetkých skutočnostiach výrazne ovplyvňujúcich vývoj podnikateľskej činnosti spoločnosti a najmä jej likviditu.

Dozorná rada v a.s. podľa vnútroštátneho práva dohliada na podnikateľskú činnosť spoločnosti a výkon pôsobnosti predstavenstva. Členom môže byť iba fyzická osoba, ktorá

zároveň nesmie byť členom predstavenstva, prokuristom alebo osobou konajúcou v mene spoločnosti. Členovia rady sú oprávnení nahliadať do všetkých písomností, týkajúcich sa činnosti spoločnosti a kontrolujú, či sa podnikateľská činnosť uskutočňuje v súlade s právnymi prepismi, pokynmi a stanovami valného zhromaždenia.³¹

Vzhľadom na to, že v SR sa uplatňuje dualistický systém riadenia, zákon o SE ustanovuje základné pravidlá pre monistický systém riadenia aby aj spoločnosti, zaregistrované na území SR ktoré tento systém používajú mohli plne fungovať. V monistickom systéme riadenia bude vykonávať správna rada aj dozorné funkcie, z čoho logicky vyplýva, že správna rada v monistickom systéme riadenia má širšie pôsobenie ako predstavenstvo v dualistickom systéme. Správna rada koná v mene spoločnosti, riadi činnosť spoločnosti a taktiež jej podnikateľské aktivity. V mene spoločnosti je oprávnení konať každý člen správnej rady, pokiaľ nie je v stanovách určené inak. V mene spoločnosti koná jeden alebo viacerí riaditelia, ktorí sú volení a odvolávaní správnu radou.

Ak ide o akciové spoločnosti európskeho typu, podľa čl. 9 nariadenia o SE, SE s dualistickou štruktúrou riadenia budú v SR a ČR upravované podľa právnej úpravy pre klasické a.s. Sú však situácie, v ktorých nariadenie používa vlastnú úpravu a tu môžeme vidieť niekoľko odlišností. Najväčším rozdielom je postavenie dozorného a riadiaceho orgánu spoločnosti, a to:³²

- *Členovia riadiaceho orgánu sú volení dozorným orgánom* – V SR aj ČR je zákonom o SE stanovené, že členov predstavenstva môže voliť valné zhromaždenie ale iba v prípade, že je tak vyslovene určené v stanovách.
- *Dozorný orgán môže menovať jedného zo svojich členov, aby jednal ako člen riadiaceho orgánu v prípade, že toto miesto nie je obsadené* – táto úprava je donucujúca a teda sa neuplatňuje úprava obchodného zákonníka.

³¹ GOLIAN, J. 2005. Spôsoby založenia a organizačná štruktúra európskej akciovej spoločnosti. In *I. Virtuální konference 2005: Inovačný procesy ve světě a ich vplyv na evropskou integraci* [online]. Kunovice: Evropský polytechnický institut, s.r.o., 2005, s.47-53. ISBN 80-7314-075-6

³² Hodál P., Alexander J. 2005. *Evropské právo obchodních společností*. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

- *Funkcie dotýčnej osoby ako člena dozorného orgánu sa po túto dobu pozastavuje a členský štát môže túto dobu obmedziť* – V SR je to po dobu jedného roka, v ČR iba do najbližšej schôdze orgánu, ktorý volí nového člena predstavenstva.
- *Riadiaci orgán informuje najmenej raz za tri mesiace dozorný orgán o priebehu a predpokladanom vývoji podnikania SE* – V SR a ČR je riadiaci orgán povinný takéto informácie podávať nezávisle na pomeroch v spoločnosti. Právo na informácie má iba dozorný orgán ako celok narozdiel od SR a ČR, kde zákon toto právo priznáva jednotlivým členom. V ČR má toto právo iba člen dozornej rady aj to iba v dôležitom záujme spoločnosti.
- *Ak je polovica členov dozorného orgánu menovaná zamestnancami, za predsedu môže byť zvolený iba člen menovaný valným zhromaždením akcionárov* – V SR ani v ČR takéto obmedzenie neexistuje.

Nariadenie o SE tiež obsahuje niekoľko pravidiel, ktoré sú spoločné pre dualistickú aj monistickú štruktúru riadenia SE. Jedným z nich je aj čl. 50 nariadenia, ktorý upravuje problematiku uznášaniaschopnosti a rozhodovania v orgánoch SE. Pokiaľ ide o uznášaniaschopnosť, prítomná alebo zastúpená musí byť aspoň polovica členov. Ak ide o rozhodovanie, potrebná je väčšina prítomných alebo zastúpených členov. Stanovy SE tu majú prednosť pred vnútroštátnym právom, ale je v podstate rovnaká ako slovenská a česká právna úprava. Mierna odchýlka od úpravy v obchodnom zákonníku sa vyskytuje tiež v pokračovaní čl. 50 nariadenia v tom, že rozhoduje vždy predseda daného orgánu a nie predsedajúci zasadnutiu.

Nariadenie v čl. 46 ďalej upravuje funkčné obdobie členov orgánov SE na dobu maximálne 6 rokov. Dané ustanovenie má prednosť pred vnútroštátnym právom. Pokiaľ ide o členstvo právnickej osoby v orgáne SE, dovoľuje ho čl. 47 nariadenia. Slovenské ani české právo však členstvo v orgánoch akciových spoločností právnickým osobám neumožňuje. Ak má SE sídlo v takomto štáte, nemôže povoliť účasť právnických osôb vo svojich orgánoch.

V otázke spôsobilosti na členstvo v orgáne SE, spôsobilosť je vo väčšine členských štátov obmedzená z hľadiska osôb, ktoré sú zodpovedné za úpadok inej spoločnosti alebo za trestné činy spojené s podnikaním. Ďalšie podmienky ponecháva nariadenie

vnútroštátnemu právu sídla SE. Ide najmä o splnenie vekovej hranice, vlastníctva určitého množstva akcií alebo rôzne druhy zákazu konkurencie.³³

Ako je uvedené v obchodnom zákonníku, valné zhromaždenie je najvyšším orgánom akciovej spoločnosti. Táto skutočnosť platí aj pre SE, bez ohľadu na jej organizačnú štruktúru. Väčšina záležitostí týkajúcich sa valného zhromaždenia sa bude riadiť národným právom. Pôsobnosť valného zhromaždenia bude vyplývať predovšetkým z vnútroštátnych predpisov. Nariadenie o SE predpokladá pôsobnosť valného zhromaždenia pri premiestnení sídla SE do iného členského štátu (čl.8), pri vymenovaní členov dozornej a správnej rady, prípadne i riadiaceho orgánu (čl. 40 a 43) a pri premene SE na bežnú a.s. podľa národného práva (čl.66). V podmienkach SR a ČR rozhoduje valné zhromaždenie iba v otázkach, ktoré sú jej stanovách alebo zákonom zverené.

4.2.7 Zrušenie a zánik obchodnej spoločnosti

Podľa obchodného zákonníka sa klasická a.s. zrušuje uplynutím doby, na ktorú bola založená, dosiahnutím účelu na ktorý bola založená, dňom uvedeným v rozhodnutí spoločníkov alebo orgánov spoločnosti o zrušení spoločnosti. Ďalšie prípady, kedy dochádza k zrušeniu obchodnej spoločnosti sú dňom uvedeným v rozhodnutí súdu o zrušení spoločnosti, rozhodnutím spoločníkov alebo príslušného orgánu spoločnosti o zlúčení, splynutí alebo rozdelení spoločnosti alebo jej premene na inú formu obchodnej spoločnosti. Spoločnosť sa zrušuje aj v prípade vyhlásenia konkurzu alebo zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.

Zániku spoločnosti predchádza jej zrušenie likvidáciou alebo bez likvidácie, v prípade, že jej imanie prechádza na právneho nástupcu. Spoločnosť zaniká dňom výmazu z obchodného registra.

Pokiaľ ide o SE, v čl. 63 nariadenia o SE je uvedené, že v otázkach zrušenia, likvidácie, úpadku a podobných postupov sa SE riadi právnymi predpismi, ktoré by platili

³³ Hodál P., Alexander J. 2005.Evropské právo obchodných spoločností.Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

pre a.s. založenú podľa práva členského štátu v ktorom má SE sídlo. Výmaz spoločnosti z obchodného registra sa uverejňuje aj v úradnom vestníku EÚ.

4.3 Výhody a nedostatky SE zistené komparáciou európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho práva

Na základe komparácie európskej akciovej spoločnosti a akciovej spoločnosti podľa vnútroštátneho práva a poznatkov nadobudnutých pri písaní záverečnej práce vytýčime najväčšie výhody ale aj nedostatky, ktoré SE podnikateľom prináša.

4.3.1 Výhody SE

4.3.1.1 Presun sídla spoločnosti v rámci celej EÚ bez potreby jej likvidácie

Možnosť premiestnenia sídla európskej spoločnosti do iného členského štátu je upravená nariadením o SE. „*Použitím uvedených ustanovení je teda akciovej spoločnosti sídliacej v členskom štáte, ktorého právna regulácia nie je spoločnosti vyhovujúca, daná možnosť úniku z nevyhovujúcej jurisdikcie.*“³⁴

Pri presune sídla samozrejme dochádza k opusteniu domácej legislatívy a existujúcej spoločnosti umožní:³⁵

- *Využitie zmlúv o ochrane investícií uzavretých Slovenskou republikou*
Prenesenie sídla SE do zahraničia prináša silnejšiu pozíciu spoločnosti pri rokovaní so slovenským štátom. SE sa môže oprieť aj o zmluvy o ochrane investícií uzavretých Slovenskou republikou. Slovenská spoločnosť túto možnosť nemá.

³⁴ Dědič, J., Čech, 2006. P. *Evropská (akciová) společnost*. vyd. 1. Praha : Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2006. s. 16

³⁵ AKONTSLOVAKIA, 2009 ,Európska spoločnosť .[citované2012-05]
<http://www.akontslovakia.sk/sk/societas-europaea-europska-spolocnost>

- *Dostať sa z vplyvu slovenských úradov* – SE bude spadať pod právnu úpravu vybranej krajiny. Dost' problematickou záležitosťou je, že slovenské úrady môžu zisťovať informácie o európskej spoločnosti len cez príslušné zahraničné úrady. Tiež všetky písomnosti musia byť doručené na sídlo európskej spoločnosti v zahraničí a prípadné budúce súdne spory budú riešené v mieste sídla spoločnosti.
- *Výber najvhodnejšieho daňového systému v rámci EÚ* – Po presune spoločnosti sa na SE vzťahujú daňové zákony zvolenej krajiny. SE môže podľa výberu sídla využívať napríklad nízke dane z príjmov na Cypre (10 %), alebo využiť vhodný holdingový režim v Holandsku. Presunom spoločnosti je možné riešiť tiež optimalizáciu zdanenia pripravovaných transakcií ako napríklad predaj podielov alebo obchod s pohľadávkami.
- *Vybrať vhodný právny systém* – Právne systémy starších členských štátov EÚ sú výrazne stabilnejšie ako slovenský. Podnikateľom prinášajú väčšiu istotu a vyššiu vymáhateľnosť práva.

4.3.1.2 Flexibilita štruktúry riadenia a správy

Možnosť vybudovať obchodnú spoločnosť podľa relatívne zjednoteného vzorca s voľbou monistickej alebo dualistickej vnútornej štruktúry v ľubovoľnom členskom štáte Spoločenstva je veľmi výhodná. Obzvlášť v prípade, ak uvažujeme nad skutočnosťou, že nariadenie umožňuje založenie právnickej osoby s monistickým systémom riadenia aj v krajinách, kde inak národné právne úpravy poznajú iba dualistický systém.

*„Vďaka nástrojom európskej spoločnosti sa tak nadnárodným skupinám prítomným vo viacerých členských štátoch prostredníctvom dcérskych akciových spoločností po prvý krát od vzniku ES ponúka možnosť vytvárať vo všetkých členských štátoch rovnakú alebo obdobnú štruktúru riadenia.“*³⁶ Táto skutočnosť znamená pre spoločnosti uľahčenie organizácie a s tým spojenú úsporu na nákladoch, ako aj zníženie výdavkov v personálnej oblasti.

³⁶ Dědič, J., Čech, 2006. *P. Evropská (akciová) společnost*. vyd. 1. Praha : Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2006. s. 18

4.3.1.3 Možnosť vytvárania cezhraničných fúzií

Dňom, kedy nadobudlo nariadenie o SE účinnosť, bola podnikateľským subjektom sprístupnená možnosť efektívne zlučovať právnické osoby, ktoré mali sídlo v rôznych členských krajinách európskeho spoločenstva a boli podľa práva týchto krajín založené. Cezhraničná fúzia ponúka možnosť zlúčenia týchto právnických osôb tým spôsobom, aby nástupnícka spoločnosť prevzala nielen majetok zanikajúcej spoločnosti, ale aby tiež nastúpila do jej právnych vzťahov. Do tej doby bolo jedinou existujúcou možnosťou zlúčenia dvoch vzájomne cudzozemských spoločností prevzatie majetku spoločnosti, ktorá zanikla likvidáciou. Pre podnikateľské prostredie je výrazným uľahčením možnosť vykonať fúziu so zaistením právneho nástupníctva. Hlavným dôvodom je najmä skutočnosť, že pri zlučovaní podnikov v medzištátnom meradle pretrvával záujem na pokračovaní v začatých obchodných a právnych vzťahoch. Cesta, ktorú predstavuje nariadenie o SE tak vytvára možnosť spájania podnikateľských subjektov pôsobiacich v rôznych štátoch.

4.3.1.4 Medzinárodná zrozumiteľnosť a prestíž

Aj keď sa nejedná priamo o právnu výhodu, pri voľbe tohto typu spoločnosti je to jeden z najdôležitejších argumentov. Skratky a.s. alebo s.r.o. považujeme v Slovenskej republike za bežné a samozrejmé ale v iných európskych krajinách môžu znieť nedôveryhodne. Skratka SE je všeobecne známa v celej Európe a u zahraničných obchodných partnerov vyvoláva spoločnosť nesúca túto skratku dôveryhodnosť a zrozumiteľnosť. Právna forma s dodatkom SE tak dodáva firmám v rade podnikateľských oborov prestíž a značku väčšej známosti a solídnosti.

4.3.2 Nedostatky SE

4.3.2.1 Neucelenosť právnej formy SE v rámci spoločenstva

Ak sa konkrétnejšie pozrieme na zákonitosti, ktoré riadia fungovanie európskej spoločnosti v jednotlivých štátoch, o kompaktnosti tejto právnej formy v rámci spoločenstva možno hovoriť iba s veľkou mierou abstrakcie. Mnohokrát sa preto stáva, že

podnikateľ, zaujímajúci sa o fungovanie svojho obchodného partnera, ktorý je európskou spoločnosťou, narazí na prekážky cudzej právnej úpravy tejto formy obchodnej spoločnosti, v niektorých prípadoch dokonca celkom odlišné právne kultúry. Do tejto pozície sa môže dostať aj človek poznajúci všeobecné právo, pretože SE je upravovaná tradičnými normami korporáčného práva ale tiež úpravami jednotlivých štátov pre európsku spoločnosť. Nielen z týchto dôvodov môžeme teda skonštatovať, že sprístupnenie SE nevedlo k sprehľadneniu na trhu európskych spoločností.

4.3.2.2 Nutnosť etablovania v medzinárodnom prostredí

Ďalšie negatívum vidím v tom, že na to, aby boli spoločnosti schopné plánovať a vykonávať reorganizáciu svojej podnikateľskej činnosti v rozsahu spoločenstva, musia byť do istej miery v tomto medzinárodnom prostredí etablované, v niektorých prípadoch je dokonca požadované ich dvojročné pôsobenie v rôznych členských štátoch. To prináša podnikateľským subjektom istú záťaž, spojenú so zmenou právnej formy či rôznymi spôsobmi založenia SE. Podnikateľské subjekty si musia v členských štátoch v ktorých chcú podnikat' zriadiť organizačnú zložku, považovanú za samostatný podnik. Táto organizačná zložka musí platiť dane a taktiež viesť samostatné účtovníctvo. Z toho vyplýva, že priame podnikanie jedného podnikateľského subjektu vo viacerých krajinách EÚ európska spoločnosť neumožňuje. Riešením by bolo prijatie právnej úpravy, umožňujúcej podnikanie SE vo všetkých členských štátoch bez nutnosti zakladania organizačných zložiek v jednotlivých krajinách EÚ, kde by si SE zriadila iba prevádzkarne.

4.3.2.3 Vysoké transakčné a administratívne náklady súvisiace s presunom sídla

Mobilita sídla spoločnosti je považovaná za jeden z najväčších prínosov SE. Na druhej strane sú tu však vysoké transakčné náklady súvisiace s presunom sídla a nutnosť prispôbiť sa novému právnemu poriadku vybranej krajiny. Napríklad slovenské úrady môžu informácie o SE zisťovať len cez príslušné zahraničné úrady, čo je relatívne

problematické. Taktiež všetky písomnosti musia byť doručované na sídlo SE v zahraničí a prípadné budúce súdne spory sa budú riešiť v mieste sídla spoločnosti.³⁷

4.3.2.4 Neexistencia jednotného obchodného registra európskych spoločností

Keďže jednotlivé registre podnikateľských subjektov členských štátov medzi sebou nespolupracujú, táto skutočnosť spôsobuje podnikateľom komplikácie najmä pri výbere obchodného mena. Môže nastať totiž situácia, že v dvoch členských krajinách EÚ budú pod rovnakým obchodným menom založené dve európske spoločnosti.

4.3.2.5 Existencia len vo forme akciovej spoločnosti, výška základného imania a iné

Negatívom je aj skutočnosť, že európsku spoločnosť nemôže založiť fyzická osoba a môže existovať len vo forme akciovej spoločnosti. SE je prednostne určená veľkým podnikateľom, a preto môže byť tiež problémom výška základného imania, ktorá odrádza najmä malých a stredných podnikateľov. Práve oni však tvoria podstatnú časť podnikateľského prostredia EÚ. Značné problémy môže spôsobiť aj administratívna náročnosť, participácia zamestnancov na riadení spoločnosti ako aj zdĺhavé a komplikované zakladanie európskej akciovej spoločnosti.

4.4 Priblíženie koncepcie európskej akciovej spoločnosti ako novej formy podnikania

Na základe uvedených skutočností môžeme skonštatovať, že právna forma SE prináša viacero výhod, no oproti ostatným právnym formám obchodných spoločností to nie sú jednoznačne reálne výhody pre podnikateľské subjekty. Z pohľadu podnikateľov je najvýraznejším prínosom pravdepodobne možnosť presunu sídla spoločnosti do krajiny s výhodným právnym a daňovým systémom. Na druhej strane však treba prihliadať na vysoké transakčné náklady a administratívna náročnosť súvisiace s presunom sídla spoločnosti a nutnosť prispôbiť sa novému právnemu poriadku vybranej krajiny.

³⁷ Augustinič, I. 2006. Evropská akciová společnost, In: Justičná revue. - Roč. 58, 2006

Motiváciou pre voľbu tejto formy obchodnej spoločnosti môže byť aj možnosť výberu organizačnej štruktúry správy a riadenia spoločnosti. Podnikateľským subjektom môže voľba vhodného systému priniesť úsporu na nákladoch spoločnosti spojených s jej správou a riadením. Ďalším dôvodom vedúcim podnikateľov k tejto forme obchodnej spoločnosti je európsky imidž a dôveryhodnosť, ktorú SE prináša.

Na druhej strane však výška základného imania a skutočnosť, že SE môžu založiť iba právnické osoby vo forme akciovej spoločnosti predurčuje, akým podnikateľským subjektom je táto právna forma určená. Sú to predovšetkým veľké spoločnosti podnikajúce v krajinách EÚ. Malý a stredný podnikatelia však tvoria podstatnú časť podnikateľského prostredia EÚ, preto by vzhľadom na výšku základného imania mala byť pre nich vhodnejšia ďalšia nadnárodná forma obchodných spoločností, ktorou je Európska súkromná spoločnosť. Základné imanie tejto spoločnosti bolo stanovené na symbolické 1€, teda ide o čisto formálnu požiadavku. Toto nízke základné imanie je však na druhej strane nahradené prísnejšími požiadavkami na zodpovednostný systém vnútri spoločnosti.

V súčasnosti však počet SE neustále rastie, z čoho môžeme konštatovať, že SE prilákala veľkých podnikateľov vykonávajúcich svoju podnikateľskú činnosť v krajinách EÚ. Okrem toho rastie aj trend zakladania rady-made európskych spoločností, ktorými sa záujemcovia o túto formu podnikania môžu stať jej majiteľmi už v priebehu niekoľkých hodín.

SE ako nová právna forma obchodnej spoločnosti predstavuje značný posun oproti doterajším právnym formám obchodných spoločností a je prospešná pre európske hospodárstvo. Podnikateľské subjekty musia už samé zvážiť, či je táto forma obchodnej spoločnosti pre ne vhodná.

5. Diskusia

Aj napriek nesporným výhodám, ktoré SE podnikateľom ponúka, je potrebné vysloviť pochybnosť o tom, nakoľko sú tieto výhody reálne a projekt úspešný. O výhodách ako európsky imidž a dôveryhodnosť, ktorú táto značka v podnikateľských kruhoch vyvoláva, niet pochyb. Názory odborníkov sa však zhodujú v tom, že „*za najväčšiu výhodu SE možno považovať skutočnosť, že veľké spoločnosti nebudú musieť zakladať v každom členskom štáte dcérsku spoločnosť, a tak vytvárať zbytočné koncernové štruktúry.*“³⁸

Za skutočne porovnateľnú výhodu SE oproti vnútroštátnym obchodným spoločnostiam je možnosť preložiť sídlo do iného členského štátu bez nutnosti likvidácie spoločnosti. Táto možnosť je atraktívna najmä pre holdingové spoločnosti. Podnikatelia vidia výhody aj z hľadiska financovania SE, pri žiadaní finančnej podpory EÚ ako aj pri rokovaní s bankami.

Spoločnosti sa však aj naďalej musia riadiť z prevažnej časti právom jedného členského štátu, a preto znalosť nariadenia o SE nebude manažérom spoločností dostačujúca. Je potrebné, aby sa vedeli dôkladne orientovať nielen vo vnútroštátnej právnej úprave obchodných spoločností a komunitárnom práve, ale nevyhnutný je tiež prehľad v právnych úpravách zahraničných obchodných spoločností.

Od vytvorenia SE odrádza podnikateľské subjekty časová náročnosť, právna neistota a zložité postupy pri zakladaní, ktoré sú prekážkou najmä pre malé a stredné podniky.

Problematická je tiež požiadavka na sídlo a ústredie v rovnakom členskom štáte, vzhľadom na to, že miesta kde sa prijímajú strategické rozhodnutia sa dajú určiť veľmi ťažko. Veľkým negatívom SE je aj administratívna záťaž, ktorá je s touto formou obchodnej spoločnosti spojená.

³⁸ Hodál P., Alexander J., 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2005, s. 129. ISBN 80-7201-520-6

Na vývoj a rozmiestnenie SE má v súčasnosti najväčší vplyv veľkosť vnútroštátnych spoločností. Krajiny, v ktorých ako vnútroštátne spoločnosti prevažujú malé a stredné podniky, vnímajú zložitosť zakladania a zvýšené náklady v porovnaní s klasickou a.s. ako značne problematické, čo sa odráža na malom počte SE v danej krajine. Oproti tomu v krajinách, v ktorých bola SE značne propagovaná ich existuje viac ako v členských štátoch, kde boli informácie a poradenstvo o tejto právnej forme dostupné ťažšie.

Stále častejším spôsobom zakladania SE je v niektorých štátoch kupovanie predzaložených SE, tzv. shelf SE, ktoré šetria čas aj náklady a spoločnosti sa tak vyhnú zložitému a náročnému postupu ich zakladania ako aj potrebe splnenia náročného cezhraničného prvku. Výhodné je to najmä pre malé a stredné podniky, ktoré sa chcú založením SE viac presadiť na európskych trhoch a zároveň sa vyhnúť náročným požiadavkám.³⁹

Pôvodne stanovené ciele stanov SE, ktoré boli považované za samozrejmé, boli dosiahnuté iba do určitej miery. Najväčšie problémy spôsobujú stanovy pri ich uplatňovaní v praxi. Nezabezpečujú jednotnú právnu úpravu SE ale ustanovujú 27 rôznych druhov tejto formy obchodnej spoločnosti.

Hodnotiť reálny prínos SE je ešte v súčasnosti ťažké, vzhľadom na to, že je stále považovaná za relatívne neznámu formu obchodnej spoločnosti a stále sa čaká na praktické skúsenosti s jej aplikáciou. S určitosťou však môžeme tvrdiť, že znamená významný posun oproti doterajším právnym úpravám obchodných spoločností.

³⁹ Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade. 2010. [citované 2.5.2012]. Dostupné na internete: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0676:FIN:SK:HTML>

ZÁVER

Obchodné spoločnosti sú dôležitou súčasťou trhového hospodárstva krajiny. V posledných rokoch je ich právny rámec intenzívne ovplyvňovaný zahraničnými úpravami a vplyvom komunitárneho práva Európskeho spoločenstva. Komunitárne právo je presadzované nielen harmonizáciou, ale predovšetkým slobodou usadzovania a voľným pohybom kapitálu. V súčasnosti má na ich právnu úpravu najväčší vplyv tvorba nadnárodných právnych foriem obchodných spoločností, ktoré umožňujú podnikateľom vykonávanie podnikateľskej činnosti v rámci celej EÚ bez obmedzení.

Pre podnikateľské subjekty je najprestížnejšou z nadnárodných právnych foriem podnikania práve Európska spoločnosť. Je vytvorená pre všetky podnikateľské subjekty, ktoré sa neuspokoja s podnikaním iba na území daného štátu, ale svoje podnikateľské aktivity chcú presunúť aj za hranice svojej domovskej krajiny. Jej hlavnou úlohou je uľahčiť voľný pohyb kapitálu a vytvoriť jednotnú právnu úpravu pre obchodné spoločnosti.

Do celého projektu právnej úpravy SE boli od začiatku vkladané veľké nádeje a mnohé stanovené ciele boli považované za samozrejmé. Podoba, v ktorej bolo nariadenie nakoniec prijaté však pravdepodobne uspokojila iba menšiu časť podnikateľskej obce. Ide o prvý typ nadnárodnej formy obchodnej spoločnosti, ktorý podnikateľom umožňuje vytváranie cezhraničných fúzií a premiestnenie sídla spoločnosti bez komplikácií. Vzhľadom na jej charakter je však určená skôr veľkým spoločnostiam podnikajúcim vo viacerých členských štátoch.

V súčasnosti sa už postupne väčšina uvedených výhod SE vplyvom harmonizácie stráca a tieto výhody sa postupne presadzujú vo vnútroštátnych právnych úpravách obchodných spoločností jednotlivých štátov. Jej nevýhody, ktoré sú zjavné už dnes bude možné odstrániť až prostredníctvom revízie nariadenia o SE, pričom pôjde pravdepodobne o zložitý a zdĺhavý proces.

Právna úprava SE znamenala významný posun v práve obchodných spoločností nielen u nás, ale aj v ďalších členských štátoch EÚ. Reakciou na aktuálne požiadavky

ekonomických subjektov a celého hospodárstva je liberalizácia práva obchodných spoločností, ku ktorej dochádza vo všetkých členských štátoch EÚ.

V budúcnosti môžeme predpokladať ďalšie postupy smerujúce k harmonizácii právnych úprav vo všetkých členských štátoch EÚ ako aj postupné zbližovanie právnych úprav národných kapitálových obchodných spoločností s úpravou európskej akciovej spoločnosti.

Zoznam bibliografických odkazov

Knižné zdroje

Augustinič, I. 2006. Evropská akciová společnost, In: Justičná revue. - Roč. 58, 2006

ČAVOJSKÝ, P. 2004. Európske zoskupenie hospodárskych záujmov (niektoré aspekty právnej úpravy). Právny obzor, 87, 2004, č. 4, s. 334 – 346.

DVOŘÁK, T. 2005. Akciová společnost a Evropská akciová společnost. 1. vyd. Praha : ASPI, a. s., 2005, 524 s. ISBN 80-7357-120-X

ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J., a kol. Kurs obchodního práva. Právnické osoby jako podnikatelé, 3. vyd, Praha: C.H. Beck, 2001, 275 s. ISBN 80-7179-391-4

ELIÁŠ, K. et. al. 2004. Kurs obchodního práva. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, 604 s. ISBN 80-7179-854-1

HODÁL, P., Alexander J. 2005. Evropské právo obchodních společností. Praha: Linde Praha, a.s., 2005, 267s. ISBN 80-7201-520-6

KARAS, V.- KRÁLIK, A.: Európske právo. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2004. 435s. ISBN 80-8078-001-3

KUBÍČEK P. - MAMOJKA M. - PATAKYOVÁ M. 2010. Obchodné právo. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2010. 390 s. ISBN 80-7160-225-5

OBCHODNÝ ZÁKONNÍK, Commercial code 2011, Iura Edition, 2011. 398 s. ISBN 978-80-8078-436-2

Internetové zdroje

AKONTSLOVAKIA, 2009, 'Európska spoločnosť' [citované 2012-05]
<http://www.akontslovakia.sk/sk/societas-europaea-europska-spolocnost>

DTLEGAL, 2009. Európske družstvo ako forma podnikania.[online].2009, [citované 2012-02-05]

Dostupné na internete:http://www.aks.sk/?SID=c43cfbcb905df5cee938939b4c2bdcd9&mid=3&pid=538&l=42&showMenuDiv=submenu_3_2&linkID=Eur%F3pske%20dru%9Estvo

EPLATFORM, Spoločná obchodná politika, Dostupné na internete:
<http://www.eplato.eu/sk/infocenter/0002/0010/>

EUROINFO, Spoločná obchodná politika, Dostupné na internete:
<http://www.euroinfo.gov.sk/spolocna-obchodna-politika-eu/>

GOLIAN, J. 2005. Spôsoby založenia a organizačná štruktúra európskej akciovej spoločnosti. In *I. Virtuální konference 2005: Inovačný procesy ve světě a ich vplyv na evropskou integraci* [online]. Kunovice: Evropský polytechnický institut, s.r.o., 2005, s.47-53. ISBN 80-7314-075-6

MÁZIKOVÁ, K. a kol. 2011. Význam európskej spoločnosti pre spoločný trh a nevyhnutnosť harmonizácie účtovníctva v rámci krajín EÚ. [online]. 2011. [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete:<http://www.fhi.sk/files/katedry/ku/UVT/Vyznam-Europskej-spolocnosti.pdf>

MHSR, Základné ciele a princípy spoločnej obchodnej politiky, Dostupné na internete:
<http://www.economy.gov.sk/zakladne-informacie/135833s>

SEMANČÍKOVÁ, G. Európske združstvo. [online]. 2009, [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete: http://www.aks.sk/?SID=c43cfbcb905df5cee938939b4c2bdcd9&mid=3&pid=538&l=42&showMenuDiv=submenu_3_2&linkID=Eur%F3pske%20dru%9Estvo

Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade. 2010. [citované 2.5.2012]. Dostupné na internete: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0676:FIN:SK:HTML>

UPJS, 2006, Európske zoskupenie hospodárskych záujmov. [online]. 2006, [citované 2012-02-05]. Dostupné na internete:
www.pravoupjs.sk/files/750032aff2060eca3034221b46d99645.doc.

WORKER, History of the European Company statute (ECS), Dostupné na internete:
<http://www.worker-participation.eu/European-Company/History>